

ดอกดิน

ชื่ออื่น ดอกดินแดง เทียนฤๅษี ข้าวกำนกงูง สือบแล้ง หญ้าดอก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น เป็นไม้ ล้มลุกเหมือนกาฝาก อาศัยอยู่กับรากไม้ เช่น หญ้ารากไฟ ลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดินขนาดเล็ก

ใบ เป็นเกล็ดขนาดเล็กที่โคนกอ สังเกตได้ยาก ออกเรียงสลับหรือตรงข้าม รูปคล้ายสามเหลี่ยมยาว 6-8 มม.

ดอก ผลัดจากส่วนลำต้นใต้ดิน 1-2 ดอกต่อเหง้า ก้านดอกตรงยาว 10-20 ซม. มีลักษณะเป็นถ้วยกว้างอ้วนยาว 2-4 ซม. สีม่วงแดง ผิวเกลี้ยงเป็นมัน กลีบรองดอกเป็นประกบหุ้มโคนดอกสีม่วงอมชมพู สีอ่อนกว่ากลีบดอก กลีบดอกเป็น 2 ปาก เกสรตัวผู้ติดอยู่ที่โคนหลอด อับเรณูทั้ง 4 เชื่อมติดกัน ยอดเกสรตัวเมียสีเหลืองอวบน้ำ

เมล็ด สีขาวขนาดเล็กมาก

การขยายพันธุ์ ขึ้นเองตามธรรมชาติ

ฤดูกาลเก็บส่วนขยายพันธุ์ -

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเจริญเติบโต พบบริเวณที่เป็นที่ร่มค่อนข้างชื้น ในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบชื้น ขึ้นเจริญเติบโตในฤดูฝน

การใช้ประโยชน์

ทางอาหาร ไข่ดอก มีรสจืดเย็น นำมาลวก นึ่ง รับประทานเป็นผักจิ้มร่วมกับน้ำพริกแดง นำพริกปลาร้า นำดอกสดมาแต่งสีอาหาร ใช้ทำขนมดอกดินให้ขนมมีสีน้ำเงินเข้มเกือบดำ นำมาคั้นน้ำนึ่งกับข้าวเหนียวเพื่อแต่งสีข้าวเหนียวให้มีสีม่วงดำเรียก “หม่าข้าว” (สีในกลีบดอกมีสาร aucubin เมื่อถูกออกซิไดส์จากออกซิเจนในอากาศจะเปลี่ยนสีดำ)

ทางยา -

ฤดูกาลที่ใช้ประโยชน์ เดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน

ที่มาของข้อมูล

กัญจนา คิวพิเศษ และคนอื่นๆ. 2542. ผักพื้นบ้านภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

